

PAPPILANPELLON KOULUN LUKUVUOSISUUNNITELMA 2023-2024

1. Koulun arvoperusta

Vihdin kuntastrategiassa 2022-2025 on neljä arvoa; palveluhenkisyys, vastuullisuus, yhteisöllisyys ja rohkeus. Vihdin kunta tukee lapsiperheiden hyvinvointia tarjoamalla laadukkaat koulutus- ja varhaiskasvatuspalvelut hyvinvoivissa kiinteistöissä ja luonnonläheisissä miljöissä. Uudet rakennetut koulut takaavat nykyiselle kouluverkostolle monipuoliset ja nykyaikaiset puitteet kymmeniksi vuosiksi.

Vihdin kuntastrategiassa 2022-2025 on neljä arvoa; palveluhenkisyys, vastuullisuus, yhteisöllisyys ja rohkeus. Vihdin kunta tukee lapsiperheiden hyvinvointia tarjoamalla laadukkaat koulutus- ja varhaiskasvatuspalvelut hyvinvoivissa kiinteistöissä ja luonnonläheisissä miljöissä. Uudet rakennetut koulut takaavat nykyiselle kouluverkostolle monipuoliset ja nykyaikaiset puitteet kymmeniksi vuosiksi.

Pappilanpellon arvomaailman perustana on vahvuuksiin perustuva pedagoginen ajattelu: kasvatamme ystävällisyyteen, sinnikkyuteen, tietoon painottuvaan uteliaisuuteen ja luovuuteen. Pappilanpellon koulun toiminta pohjautuu Vihdin kunnan strategiaan ja arvoihin. Sen pohjalta olemme luoneet koulumme arvopohjan.

Arvojamme ovat:

- kunnioitus
- yhteisöllisyys
- vastuullisuus

Näiden arvojen pohjalta koulumme toiminta-ajatukseksi on muotoutunut: ***Kaikilla hyvä koulupäivä.***

2. Opetus ja oppimisjärjestelyt

Koulujen työ- ja loma-ajat 2023-2024

Koulujen työ- ja loma-ajat Vihdin kunnassa lukuvuonna 2023-2024 (188 pv)

(Sivistys- ja hyvinvointijohtajan päätös 17.1.2023 § 2)

Syyslukukausi 10.8.-22.12.2023 91 työpäivää

aloitus 10.8.2023 (torstai)

syysloma 16.10.-20.10.2023 (vko 42)

itsenäisyyspäivä 6.12.2023 (keskiviikko)

joululoma 23.12.2023-5.1.2024

Kevätlukukausi 8.1.-1.6.2024 97 työpäivää

aloitus 8.1.2024 (maanantai)

hiihtoloma 19.2.-23.2.2024 (vko 8)

pääsiäinen 29.3.-1.4.2024

vapunpäivä 1.5.2024 (keskiviikko)

helatorstai 9.5.2024

päätjäispäivä 1.6.2024 (lauantai)

Oppituntien ajat ja välitunnit

8.00 – 8.45

8.55 – 9.40

9.40 – 10.25

11.25 – 12.10
12.10 – 12.55
13.05 – 13.50
13.50 – 14.35

Välitunnit, klo:

8.45 – 8.55
10.25 – 11.25 (ruokailu + välitunnit)
12.55 – 13.05

Kouluvuoden juhlat ja perinteet

Joulu- ja kevätjuhlat

Itsenäisyysjuhla: - Koulun sisäinen juhla

Molemmat koulut järjestävät itsenäisesti pienempiä kalenterivuoteen sopivia koulupäivän aikana tapahtuvia tempauksia. Koulun tapahtumia ovat mm.

- Vanhempainillat: elo-syyskuussa
- mäkiauto vko 34
- Liikenneviikko, vko 35
- Kodin ja koulun päivä vk 41
- Vihkon maraton-viikko,
- Matematiikkaviikko,
- Liikuntapäivä vko
- Talent-tapahtuma
- Elokuvatapahtuma
- Yrityskylävierailut

Retket (ja koulun ulkopuolella annettava opetus)

Lukuvuoden aikana tehdään retkiä Uudellamaalla.

2.1. Koulun toimintakulttuuri

Koulun toimintakulttuuri korostaa yhdessä toimimista ja toisen erilaisuuden suvaitsemista. Lukuvuoden aikana kädään läpi erilaisia suvaitsevuuksia, hyvää käytöstä, yhdessä toimimista sivuavia teemoja luokittain, luokasteittain ja toimipisteittäin. Tänä vuonna toteutetaan KouluKunnossa yhdessä- hankkeen työkirjan mukaisia osallistavia hyvinvointiharjoituksia ja tehtäviä. Oppilaat osallistuvat teemojen suunnitteluun vähintäänkin oppilaskunnan kautta. Toiminta on aikataulutettu yhteisöllisen oppilashuoltoryhmän toimesta viikottaiseksi. Johtoryhmä on tehnyt koululle toiminnan vuosikellon.

2.1.1. Koulun käytänteet ja mahdolliset painotukset

Koulumme painottaa hyville ja vahvuuksille perustuvan kasvuyhteisön ja toimintakulttuurin luomista. Työvuosi jakautuu neljään noin yhdeksän viikon jaksoon, joista jokaisella on oma vahvuusteemansa ja siihen liittyvät tapahtumansa ja yhteistoiminnalliset osuutensa.

Pappilanpellon koululla toteutetaan päivittäistä opetuksen jaksottamista, jolloin opiskelu tapahtuu pääosin n. kahden oppitunnin mittaisina jaksoina. Päivällä pidetään tunnin mittainen tauko, johon ruokailun lisäksi liittyy pidennetty liikunnallinen välitunti.

Koulukuljetukseen oikeutettujen oppilaiden taksit lähtevät oppituntien päätyttyä Vihkon edestä ja Kirkkoniemen koulun taksipaikalta. Ohjaajat valvovat lähtevää liikennettä

2.1.2. Järjestyssäännöt

Toimintasuunnitelmaan kirjatut säännöt ovat Pappilanpellon yksikön. Vihkon säännöt ovat samansisältöiset, mutta tarvittavilta osin muokatut koulun tiloihin sekä ympäristöön sopivammiksi.

Järjestyssääntöjen tarkoitus ja soveltaminen

Yhteisten sääntöjen tavoitteena on luoda kaikille turvallinen ja miellyttävä opiskeluympäristö. Yhteiset säännöt perustuvat hyvään yhteistyöhön koulun henkilökunnan ja vanhempien välillä.

Tavoitteena on kasvattaa myönteisessä ja kannustavassa hengessä oppilasta niin, että kukin oppii itse kantamaan vastuuta omasta toiminnastaan. Periaatteena on suvaitseva yhteisö, jossa puututaan välittömästi kiusaamistilanteisiin.

Säännöt ovat voimassa koulumatkalla, koulupäivän ajan koulun alueella ja koulun alueen ulkopuolella, kun siellä ollaan koulutyön vuoksi. Koulumatkaksi katsotaan suurin ja turvallisin reitti koulun ja kodin välillä ilman poikkeamia. Samoja periaatteita noudatetaan myös muuna kouluaikana, kuten kerhossa, retkillä, leirikouluissa, juhlien aikana ja muissa tilaisuuksissa.

Oppilaan oikeudet ja velvollisuudet

Oppilaiden yhdenvertaisuus ja tasa-arvo sekä muut oikeudet on kirjattu koulun yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmaan. Ks. liite.

Noudatamme Vihdin kunnan opiskeluhuollon kuntatasoista suunnitelmaa, erityisopetuksen yhteisiä linjauksia sekä integraatiosuunnitelmaa.

Oppilaan velvollisuutena on huolehtia koulunkäynnistä työjärjestyksen mukaisesti. Oppilaan tulee saapua ajoissa oppitunnille tarvittavat työvälineet ja varusteet mukanaan sekä osallistua kulloinkin opetettavan oppiaineen opiskeluun. Oppilaan velvollisuus on myös huolehtia kotitehtävistään ja käyttäytyä asiallisesti.

Oppilaan huoltajan tulee ilmoittaa heti aamulla Wilma-viestillä, tekstiviestillä tai puhelimitse, mikäli oppilas on sairaana ja poissa koulusta. Lupa muihin poissaoloihin tulee anoa koulusta etukäteen. Oppilaan velvollisuus on selvittää poissaolojen aikana tehtäväksi annetut tehtävät ja huolehtia niiden tekemisestä.

Turvallisuus, viihtyisyys ja opiskelun esteetön sujuminen ja hyvä käytös

Käyttäydyn ystävällisesti ja huomaavaisesti.

Tervehdin, käytän sanoja kiitos, anteeksi ja ole hyvä.

Noudatan annettuja ohjeita.

Annan työrauhan kaikille.

Liikun ja opiskelen koulun yhteisissä tiloissa rauhallisesti.

Ruokailen hyvien tapojen mukaisesti. Pysin syömään ottamani annoksen.

Huomioin, että toisesta henkilöstä ei saa ottaa valokuvaa tai videota tai muuta tallennetta ilman tämän lupaa eikä otettua materiaalia saa julkaista internetissä, sosiaalisessa mediassa tai muussa julkisessa paikassa.

Huomioin, että en kopioi oppilastöihini tekstiä tai kuvia luvatta ja lähdeittä ilmaisematta.

Oleskelu ja liikkuminen

Noudatan koulumatkalla liikennesääntöjä. Pyöräillessäni käytän pyöräilykypärää. Talutan pyörää koulun alueella. Säilytän pyöräni lukittuna pyörille tarkoitetulla alueella. Koulun päätyttyä haen pyöräni ja lähdän kotiin, en jää ajelemaan koulun pihalle.

Vihkoon siirryn sovittua reittiä, jalkakäytävää pitkin, en urheilukentän poikki.

Odotan koulun alkua ulkona ja tulen sisään vasta kellon soitua, ellei toisin ole sovittu.

Välitunnin alkaessa menen reippaasti ulos. Välitunnin vietto sisällä päätetään tilanteen mukaan, ehdoton pakkasraja on -20 astetta.

Välituntini vietän koulun välituntipihalla. En poistu luvatta koulun alueelta.

Pukeudun sään edellyttämällä tavalla.

Pidän huolta ympäristöstäni. Siivoan jälkeni.

Suojelen pihan istutuksia.

Palautan lelut ja pallot välitunnin jälkeen niille varattuun paikkaan.

Pelaan jalkapalloa pelikentällä. Välituntivalvojalta on aina kysyttävä erikseen pelilupa muualla palloiluun! Kahden sisäänkäyntitornin välissä on lupa pompotella seiniin tennispallolla.

Laitan vaatteet ja kengät sisälle tullessa välitunnin jälkeen niille varatuille paikoille.

Huolehdin omasta ja koulun omaisuudesta. Kunnioitan toisten tavaroiden koskemattomuutta. Kadottamieni ja rikkomieni tavaroiden tilalle hankin uudet. Korvaan aiheuttamani vahingot.

Tavarani ovat koulussa omalla vastuullani. Rahat tai arvoesineet jätän kotiin.

Turvallisuus

Potku- ja skeittilaudat säilytän niille sovitussa paikassa sisääntuloeteisessä koko koulupäivän.

Keinussa keinun yksi kerrallaan. Vauhdin otan itse, ei siis vauhdin antajaa! Saan hypätä. Isommassa hämähäkkikeinussa voi keinua 4 oppilasta kerrallaan, pienessä 3. Vuoro vaihtuu oppilaan laskettua 50 keinahdusta.

En heitä lumipalloja, kiviä tai muita vaarallisia esineitä. Huomioin, että lumipalloja saa heittää vain jalkapallokentän päädystä metsään päin.

Huomioin, että jäämäet ja tönimisleikit ovat kiellettyjä onnettomuusvaaran vuoksi. Liukumäkipaikka sovitaan joka talvi erikseen.

Ilmoitan tapaturmasta tai muusta vahingosta välituntivalvojalle.

Tietokoneen, matkapuhelinten ja muiden mobiililaitteiden käyttö

Pidän kännykkäni repussani äänettömänä koulutuntien ajan. Käytän sitä vain opettajan antamiin tehtäviin. Opettajalla on mahdollisuus ottaa häiriötä oppitunnilla aiheuttava mobiililaitte haltuunsa lopputunnin ajaksi.

Välitunneilla tapahtuva mobiililaitteiden käyttö on sallittua vain opettajan luvalla.

Mobiililaitteiden käytössä huomioin erilaiset ikärajasuositukset.

Päihteet ja vaaralliset esineet

Kaikkien lailla kiellettyjen, vaarallisten tai omaisuuden vahingoittamiseen tarkoitettujen esineiden tai aineiden tuominen kouluun on kiellettyä. Tämä tarkoittaa päihteiden ja tupakkatuotteiden, myös sähkötupakan, huumausainelain tarkoittamien huumausaineiden, veitsien, ampuma-aseiden, voimakkaiden laserosoittimien sekä vastaavien esineiden ja aineiden tuomista koulun alueelle.

Koulun järjestyssäännöt ja välituntisäännöt pidetään luokissa nähtävillä. Opettajat käyvät vuosittain säännöt läpi ja keskustelevat niistä oppilaiden kanssa, tarvittaessa useamminkin.

2.1.3. Oppilaan ojentamisen muodot ja käytänteet

Opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön, jossa työrauha ja opiskelun esteetön sujuminen on varmistettu. Työrauhaan voidaan vaikuttaa monilla koulun keinoilla, joista keskeisiä ovat opettajan antama ohjaus ja palaute, yhteistyö sekä yhteinen vastuunotto ja huolenpito. Pedagogisia ratkaisuja kehittämällä sekä luottamuksen ja välittämisen ilmapiiriä vahvistamalla luodaan edellytykset hyvän työrauhan rakentumiselle.

Opetusta häiritsevälle, muuten koulun järjestystä rikkovalle tai vilpillisesti menetelleelle oppilaalle voidaan määrätä perusopetuslaissa säädetty kurinpitorangeistus tai ojentaa häntä perusopetuslaissa tarkoitetuilla tavoilla. Oppilaita kohtaan voidaan käyttää vain perusopetuslaissa säädettyjä turvaamistoimenpiteitä.

Kasvatuskeskustelu on ensisijainen tapa puuttua oppilaan epäasialliseen käyttäytymiseen.

Koulun opettaja tai rehtori voi kasvatuksellisista syistä määrätä oppilaan puhdistamaan tai uudelleen järjestämään oppilaan tahallaan tai huolimattomuuttaan likaaman tai epäjärjestykseen saattaman koulun omaisuuden tai tilan, jos tekijä on varmuudella tiedossa ja yksilöitävissä.

Koulun opettaja tai rehtori voi määrätä opetusta häiritsevän oppilaan poistumaan jäljellä olevan oppitunnin ajaksi luokahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan. Rehtori tai opettaja voi määrätä opetusta häiritsevän oppilaan poistumaan koulun järjestämästä tilaisuudesta.

Rehtori voi evätä oppilaan osallistumisen opetukseen jäljellä olevan työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen oppilaan taikka koulussa tai muussa opetustilassa työskentelevän henkilön turvallisuus kärsii oppilaan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti oppilaan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi. Opetushallituksen ohjeistuksen mukaisesti myös seuraava koulupäivä voidaan evätä mikäli turvallisuutta ei voida taata. Päätöksen tästä tekee rehtori.

Koulun opettaja tai rehtori voi määrätä kotitehtävänsä laiminlyöneen oppilaan työpäivän päätyttyä enintään tunniksi kerrallaan valvonnan alaisena suorittamaan tehtäviään.

Koulun opettaja tai rehtori voi määrätä jälki-istuntoon enintään kahdeksi tunniksi oppilaan, joka häiritsee opetusta tai muuten rikkoo koulun järjestystä taikka menettelee vilpillisesti. Ennen oppilaan määräämistä jälki-istuntoon, on yksilöitävä toimenpiteeseen johtava teko tai laiminlyönti, kuultava oppilasta ja hankittava muu tarpeellinen selvitys.

Oppilaalle, joka häiritsee opetusta tai muuten rikkoo koulun järjestystä taikka menettelee vilpillisesti, voidaan antaa kirjallinen varoitus. Kirjallisen varoituksen antamisesta päättää opetuksen järjestäjän monijäseninen toimielin tai opetuksen järjestäjän niin päättäessä koulun rehtori.

Jos rikkomus on vakava tai jos oppilas jatkaa epäasiallista käyttäytymistä jälki-istunnon tai kirjallisen varoituksen saatuaan, oppilas voidaan erottaa enintään kolmeksi kuukaudeksi. Määräaikaisesta erottamisesta päättää opetuksen järjestäjän asianomainen monijäseninen toimielin.

Pappilanpellon koulussa noudatetaan koululakeja ja –asetuksia.

Mikäli oppilas rikkoo koulun sääntöjä tai käyttäytyy sopimattomasti, siitä voidaan määrätä hänelle rangaistus tai harjoitus. Kaikista rangaistuksista/ratkaisuista ilmoitetaan oppilaan kotiin.

Opettaja kuulee oppilasta ja muita asianosaisia. Tämän perusteella hän yksilöi tapahtuneen ja tekee rangaistus/ratkaisupäätöksensä mahdollisimman oikeudenmukaisesti ja koulun linjan mukaisesti.

Opettaja ja/tai rehtori käyvät kasvatuskeskustelun oppilaan kanssa.

Opetusta häiritsevä oppilas voidaan määrätä poistumaan luokasta valvottuun tilaan oppitunnin jäljellä olevaksi ajaksi. Epäasiallisesti käyttäytyvä oppilas voidaan määrätä joko enintään kahden tunnin jälki-istuntoon. Tehdyt toimenpiteet kirjataan ja ilmoitetaan huoltajalle.

Kotitehtävänsä laiminlyönyt oppilas voidaan määrätä työpäivän päätyttyä tai muuna sovittuna päivänä enintään tunniksi kerrallaan valvonnan alaisena suorittamaan tehtäviään. Asiasta ilmoitetaan huoltajalle etukäteen.

Kurinpitorangaistuksia ovat rehtorin antama kirjallinen varoitus ja oppilaan erottaminen enintään kolmeksi kuukaudeksi.

Oppilaan tehdessä työtä koulun käytävällä tai muissa tiloissa, ei kyseessä ole välttämättä rangaistus vaan rauhallisemman oppimisympäristön osoittaminen oppilaalle.

Jos oppilas ei kehoituksesta huolimatta mene ulos, laitetaan merkintä Wilmaan "Ei mene kehoituksesta huolimatta ulos". Useammasta samasta merkinnästä seuraa kasvatuskeskustelu ja asian harjoittelua tai jälki-istunto.

Välitunnit vietetään koulun piha-alueella. Säännön rikkomisesta tulee jälki-istuntoa 1/2 tuntia tai tilanteen mukaan enemmän.

Vihkoon siirrytään sovittua reittiä pitkin jalkakäytävää pitkin, ei urheilukentän poikki! Mikäli oppilas ei kehoituksesta huolimatta noudata sääntöä, tulee siitä "luvatun poistuminen koulualueelta" merkintä Wilmaan. Useammasta samasta merkinnästä seuraa kasvatuskeskustelu ja asian harjoittelua tai jälki-istuntoa.

Lumipallojen, kivien tai muiden vaarallisten esineiden heittämisestä seuraa jälki-istuntoa 15 min tai tilanteen mukaan enemmän.

Vaarallisten ja tai kiellettyjen aineiden tuomisesta koulun alueelle seuraa aina ilmoitus poliisille ja sosiaaliviranomaisille.

2.2. Oppimisympäristö

Pappilanpellon koulun toiminta tapahtuu kahdessa eri rakennuksessa. 1-3 luokat sekä kolme pienluokkaa toimivat Pappilanpellon koulun rakennuksessa ja luokat 4-6 vahvistettuna kahdella pienluokalla Vihkon koulurakennuksessa. Opettajia Pappilanpellon koulussa on seuraavasti: 9 luokanopettajaa, 3 erityisluokanopettajaa ja osa-aikainen erityisopettaja, yksi osa-aikainen erityisopettaja toimii sekä Vihkossa että Pappilanpellon koulussa ja 9 kouluohjaajaa. Entisiin hammaslääkärin tiloihin on kunnostettu työtilat kahdelle osa-aikaiselle erityisopettajalle, kuraattorille ja koulupsykologille. Vihkossa on 9 luokanopettajaa, 1 erityisluokanopettaja, 1 osa-aikainen erityisopettaja sekä 4 kouluohjaajaa. Molempien kouluksiköiden kätöissä on älytaulut ja varsin kattavasti kannettavia tietokoneita.

3. Oppimisen arviointi

Suunnitelma

Arvioinnin pohjana ovat Vihdin kunnan opetussuunnitelman arvioinnin yleiset periaatteet. Arvioinnissa korostetaan monipuolisuutta ja vuorovaikutteisuutta sekä painotetaan ennakoivaa ja ohjaavaa arviointitapaa. Arvioinnilla on kaksi toisiaan tukevaa tehtävää: ohjata ja kannustaa oppimista ja kehittää itsearvioinnin taitoja (formatiivinen arviointi) sekä määrittää, missä määrin oppilas on saavuttanut opetussuunnitelmassa oppiaineille asetetut tavoitteet (summatiivinen arviointi). Arviointi kohdistuu oppimiseen, osaamiseen, työskentelyyn ja käyttäytymiseen.

Oppilaita ja huoltajia informoidaan arvioinnin käytännöistä Wilman kautta. Opettajat käyttävät Wilmaa sekä summatiivisen että formatiivisen arvioinnin työvälineenä. Osa formatiivista arviointia ovat tuntimerkinnot, joita huoltajan on hyvä seurata. Wilmassa annetaan summatiivisen arvioinnin osalta tietoa oppilaan arvioitavista suorituksista. Opettaja käy oppilaiden kanssa yhdessä läpi oppiaineiden tavoitteet. Näin oppilaalla on tiedossa, mihin arviointi kohdistuu. Tavoitteiden läpikäynnissä huomioidaan oppilaan ikäkausi ja edellytykset.

Luokilla 1-3 todistusarviointi on sanallista. Luokilla 4-6 käytetään numeroarviointia, jota voidaan sanallisesti täydentää. Väliarvioinnissa voidaan käyttää myös suuntaa antavaa arviointia.

Oppilaita harjaannutetaan suunnitelmallisesti itsearviointiin ja vertaisarviointiin. Itsearviointi nähdään tapana kasvattaa oppilaat vastuuseen omasta työskentelystään. Oppilaiden itsearviointi toteutetaan kirjallisesti ja keskusteluna. Osa arvioinnista tapahtuu välittömästi työskentelyn aikana kysellen, keskustellen ja kerraten.

3.1. Oppimisen arviointi syyslukukaudella

Suunnitelma

Itsearviointi: Itsearviointeja toteutetaan eri tavoin ympäri vuoden.

Väliarviointi: kirjallinen väliarviointi (ns. joulutodistus) 4.-6. -luokilla tai oppimiskeskustelu (1.-3. -luokilla) opettajan, oppilaan ja huoltajan kanssa marras-tammikuun aikana. Oppimiskeskustelusta tehdään kirjallinen dokumentti. Väliarvioinnissa käytetään kunnan yhteistä arviointipohjaa tarvittaessa. Opettaja seuraa jatkuvasti oppimisen etenemistä tunneilla.

3.2. Oppimisen arviointi kevätlukukaudella

Suunnitelma

itsearviointi: Itsearviointeja toteutetaan eri tavoin ympäri vuoden. Opettaja seuraa oppimisen etenemistä jatkuvasti tunneilla.

lukuvuositolodistus: Kirjallinen lukuvuosiarviointi kunnan kaavaketta käyttäen lukukauden lopussa. 1.-3.lk sanallinen arviointi, 4.-5.lk numerinen lukuvuosiarviointi, 6.lk numeerinen päättöarviointi.

4. Oppimisen, kasvun ja hyvinvoinnin tuki

Pappilanpellon koulun opetuksen runkona on vuosiluokkiin pohjautuva tiimiopettajuus. Tiimejä on 1-3, 4-6 vuosiluokkien tiimit, joissa tehdään yhteistyötä koko tiimin sisällä. Lisäksi jokainen luokka-aste muodostaa oman tiiminsä. Vaihtelevilla opetusjärjestelyillä pyritään mahdollistamaan eri oppimistyylien mukainen oppiminen ja yksilöllinen eteneminen. Kouluun pyritään luomaan oppimisympäristö, jossa myös paljon tukea tarvitsevat oppilaat voivat edetä koulunkäynnissään ilman luokka-asteen kertaamista. Syksyllä 2016 käyttöön tulleen uuden

opetussuunnitelman mukaisten monialaisten opintokokonaisuuksien myötä joustavien ryhmittelyjen sekä vuosiluokkaan sitomattoman opetuksen määrän lisääntymiseen kiinnitetään erityistä huomiota.

4.1. Kolmiportainen tuki

Perusopetuksessa toteutetaan varhaista puuttumista, jossa oppijaa tuetaan opiskelussa ja hyvinvoinnissa yhteistyössä perheiden ja muiden toimijoiden kanssa niin, että oppilas pystyisi etenemään opinnoissaan ja kasvamaan tasapainoisissa olosuhteissa omien edellytystensä mukaisesti.

Tukitoimet suunnitellaan kolmiportaisen tuen periaatteita noudattaen. Tuen tarvetta arvioidaan ja sen vaikuttavuutta seurataan testein ja kirjatuin havainnoin. Annettavasta tuesta kirjoitetaan pedagoginen asiakirja, jossa kuvataan oppilaan opetuksessa tehdyt toimet.

Yleinen tuki

Yleinen tuki on tuen portaista laajin. Se hyödyttää kaikkia ryhmän oppilaita. Erilaiset ryhmäinterventiot, tunne- ja kaveritaitojen kehittämisen ohjelmat, käyttäytymisen strukturointi, oppimaan oppimisen, kuten opiskelu- ja tarkkaavuustaitojen opettaminen sekä oppimisympäristön joustava muokkaaminen ja monikanavaisuus opetuksessa ovat kaikki yleistä tukea. Yleisen tuen piiriin mahtuu myös eriyttäminen, joustavat ryhmittelyt, samanaikaisopetus, tukiovetus tai osa-aikainen erityisopetus, kun sen tarve ei ole jatkuvaa sekä kouluohjaajan palvelut.

Yleisessä tuessa pedagogisen arvion tekeminen on vapaaehtoista, mutta asioiden kirjaaminen arvioon voi toimia hyvänä seurattavien asioiden muistilistana eri opettajien välillä. Oppilaalle voidaan myös tehdä yhteistyössä oppilaan ja huoltajien kanssa oppimissuunnitelma. Siihen kirjataan yhteisesti sovitut tavoitteet, oppilaan sitoutuminen ja onnistumiset.

Yleisen tuen interventiot vaativat pitkäjänteisyyttä ja sitoutumista. Vaikutuksia nähdään usein vasta pidemmän työskentelyn jälkeen. Arjessa tapahtuva pienten onnistumisien tavoittelu ja ylös kirjaaminen auttaa jaksamaan ja huomaamaan muutosta.

Tehostettu tuki

Tehostettuun tukeen siirrytään, kun satunnainen tuki ei enää riitä, vaan tukea tarvitaan pitkäkestoisesti ja paljon. Esimerkiksi oppilas tarvitsee lähes kaikissa aineissa vähemmän tehtäviä ehtiäkseen oppimaan tai hän tarvitsee pääsääntöisesti räätälöityä materiaalia ja/tai kuvatueta. Tehostetun tuen tarpeen tunnistaa myös siitä, että oppilas tarvitsee paljon aikuisen tukea oppiakseen ja osa-aikaisen erityisopetuksen tarve on jatkuvaa. Oppilaalle voidaan tehostetussa tuessa määrittää käyttöön opiskelun erityiset painoalueet hänelle haastavissa oppiaineissa. Oppilaat, joilla on suomi toisena kielenä hyötyvät tehostetusta tuesta.

Siirtymistä mietittäessä on huolellisesti tarkistettava, onko kaikki oppilasta hyödyttävät yleisen tuen tukimuodot käytetty tai olisiko niissä vielä lisäämisen varaa. Siirtyminen tehostettuun tukeen tapahtuu, kun huoltajien ja oppilaan kanssa yhteistyössä laadittu pedagoginen arvio käsitellään koulun prosessien mukaisesti moniammatillista asiantuntemusta käyttäen. Päätöksen teko kuuluu rehtorille ja päätöksen kirjaaminen oppilastietojärjestelmään koulusihteerille.

Tehostetussa tuessa oppilaalle laaditaan oppimissuunnitelma. Se tapahtuu yhdessä oppilaan ja huoltajien kanssa. Toisin kuin yleisessä tuessa, tehostetun tuen oppimissuunnitelma on perusopetuslain edellyttämä. Oppimissuunnitelmassa kuvataan, minkälaisilla pedagogisilla ratkaisuilla vastataan tuen tarpeeseen; mitkä ovat ne konkreettiset tukitoimet, joita oppilas tulee saamaan, mitä toimilla tavoitellaan ja miten vaikuttavuutta arvioidaan?

Tehostetun tuen päätös tulee purkaa, kun oppilas ei enää arvion mukaan tarvitse intensiivistä tukea, vaan oppimisen tukemisessa voidaan palata tilanteen seuraamiseen ja satunnaisesti tapahtuvaan tehokkaampaan tukemiseen. Purkamisen tapahtuu saman prosessin mukaan kuin siirtäminen.

Erityinen tuki

Kun kaikki tehostetun tuen keinot on käytetty, ja oppilaan todetaan tarvitsevan kokoaikaista erityisopetusta, tai kun vahvasti tuettuna ja painoalueittain opiskellen ei päästä alimpaan hyväksytyyn arvosanaan (5) ja oppiaine pitää yksilöllistää, tulee eteen erityiseen tukeen siirtäminen.

Erytyiseen tukeen siirtäminen on lakiin perustuva valituskelpoinen viranomaispäätös ja hyvin vahva toimenpide. Erytyisen tuen päätöksessä päätetään aina myös oppilaan pääsääntöinen opetusryhmä, mahdollinen poikkeaminen opetussuunnitelmassa määritellystä oppiaineista sekä oppilaalle mahdollisesti tarvittavat tulkittamis- ja avustajapalvelut, apuvälineet ja tukijaksoista.

Oppilaalla saattaa jo ennen oppivelvollisuusiän alkua olla diagnoosi, josta lähtökohtaisesti seuraa erityisen tuen päätös ja pidennetty oppivelvollisuus, mahdollisesti myös toiminta-alueittain opiskelu. Yleensä päätös erityisestä tuesta on silloin tehty jo varhaiskasvatuksessa. Lisäksi erikoissairaanhoidon viranomaistason antama lausunto saattaa johtaa erityisen tuen päätökseen. Erytyisen tuen päätös tarvitaan myös tapauksissa, joissa oppilaan haasteiden laajuus ja monimuotoisuus edellyttää moniammatillisen arvion mukaan kokoaikaista erityisopetusta.

Ennen erityistä tukea koskevan päätöksen tekemistä tulee oppilaan opetuksesta vastaavilta hankkia selvitys oppilaan oppimisen etenemisestä sekä tehdä oppilashuollon ammattihenkilöiden kanssa moniammatillisena yhteistyönä selvitys oppilaan saamasta tehostetusta tuesta ja oppilaan kokonaistilanteesta. Tästä työskentelystä muodostuu pedagoginen selvitys, jota tarvittaessa täydennetään psykologisella tai lääketieteellisellä asiantuntijalausunnolla tai vastaavalla sosiaalisella selvityksellä.

Kun selvitys on laadittu valmiiksi, tulee kuulla oppilasta ja tämän huoltajaa tai laillista edustajaa. Kuulemistilaisuus voidaan järjestää osana vanhempaintapaamista tai huoltajaa voidaan kuulla kirjallisesti erillisellä kuulemislomakkeella. Huoltajalle pitää kuitenkin olla jälkikäteen todennettavalla tavalla selvitetty, että kyse on hallintolain tarkoittamasta kuulemisesta.

Pedagoginen selvitys ja kuulemislomake toimitetaan sivistyskeskukseen päätöksentekoa varten. Erytyisopetuksen asiantuntija allekirjoittaa päätöksen ja se kirjataan virastolla oppilaan rekisteriin. Huoltajien allekirjoituksen puuttuminen tai kielteinen suhtautuminen päätettävänä olevaan asiaan ei estä päätöksen tekemistä, mikäli se on oppilaan edun mukaista.

Mikäli oppilaan tuen tarve muuttuu tuen päätöksen perusteissa mainituissa asioissa, tehdään uusi pedagoginen selvitys sekä uusi erityisen tuen päätös. Erytyisen tuen päätöksessä määritellään aina myös opetuksen järjestämispaikka, koulu ja luokkamuoto ja ne on hyvä kirjata pedagogiseen selvitykseen pedagogisen ryhmän kannanottoon.

Kun kouluun tulee uusi oppilas, jolla tiedetään olevan edellisessä asuinkunnassa tehty erityisen tuen päätös, oppilaasta tulisi noin kuukauden kuluessa kouluun tulosta tehdä uusi pedagoginen selvitys ja päätös erityisen tuen jatkamiseksi tai purkamiseksi uudessa asuinkunnassa.

Erytyisen tuen päätös tarkistetaan myös koulun alkaessa sekä 2. ja 6. luokan aikana. Oppilaasta tehdään tarkistusta varten pedagoginen selvitys, jonka perusteella tehdään päätös erityisen tuen jatkamisesta tai lopettamisesta. Laadinnassa voi hyödyntää aikaisempia pedagogisia selvityksiä ja oppilaan pedagogisia asiakirjoja. Yläkouluun siirryttäessä arvioidaan huolellisesti, tarvitseeko oppilas kokoaikaista erityisopetusta oppimisensa tueksi. Yläkoulu-niveltäisiin pedagogiset selvitykset tehdään helmikuun loppuun mennessä. 2. luokan selvitykset viimeistään toukokuussa.

Kun erityisen tuen päätös on tehty ja tieto päätöksestä tullut sekä huoltajille että kouluun, oppilaalle laaditaan henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma, HOJKS.

HOJKS:ssa määritellään muun muassa

- opiskelun erityiset painoalueet
- oppilaan edistymisen seuranta ja arviointi
- oppilaan mahdollisuus osoittaa osaamisensa eri tavoin
- arviointitavat ja ajankohdat
- oppilaan itsearviointi
- muut pedagogiset ratkaisut, kuten joustavat ryhmittelyt, samanaikaisopetus, opetusmenetelmät, opiskelustrategiat, työskentelytavat, kommunikointitavat ja oppimateriaalit.

Mikäli oppilas opiskelee yhdessä tai useammassa oppiaineessa yksilöllistetyn oppimäärän mukaan, HOJKS:ssa luetellaan nämä aineet sekä määritellään niiden tavoitteet ja keskeiset sisällöt sekä määritellään, miten edistymistä seurataan ja arvioidaan.

Erytyisopetukseen sisältyvät pedagogiset ratkaisut voivat vaihdella eri oppiaineissa ja muilla oppimisen alueilla. Osa pedagogisesta tuesta voi olla myös lyhyempiaikaista, yksittäiseen oppiaineeseen suunnattua tukea. Myös

erityistä tukea saavalla oppilaalla on oikeus saada tukiovetusta ja osa-aikaista erityisopetusta. Myös oppilaan saama muu tuki, kuten tulkitsemis- ja avustajapalvelut sekä erityiset apuvälineet määritellään HOJKS:ssa.

4.1.1 Koulunkäynnin muut tukijärjestelyt

Koulun johdolla on käytännön vastuu opetuksen, ohjauksen, opiskeluhuollon ja oppimisen tuen järjestämiseen liittyvistä ratkaisuista kouluyhteisössä, kaikilla vuosiluokilla ja kaikissa oppiaineissa sekä kasvun ja oppimisen esteiden tunnistaminen ja poistaminen koulun toimintatavoista. Tukijärjestelyihin sisältyvät koulukohtaisesti käytettävissä olevat avustajapalvelut, kouluvalmentajan, erityisavustajan tai erityisohjaajan antama tuki oppilaille sekä poissaolojen suunnitelmallinen ennaltaehkäisy. Jokaisella opettajalla on vastuu opetusryhmänsä toiminnasta, oppimisesta ja hyvinvoinnista.

4.2. Koulupoissaoloihin liittyvät käytänteet

Vihdin kunnassa on käytössä *Koulu Kunnossa* –hankkeessa (2020-2023) laadittu kymmenen kunnan yhteinen *Poissaoloihin puuttumisen malli*. Ensisijaisesti yksiköissä/ oppilaitoksissa edistetään toimintakulttuuria, joka ehkäisee mahdollisimman tehokkaasti poissaolojen syntymistä.

Koulussamme Koulun kiinnittymistä tuetaan ja poissaoloja ehkäistään yhteisöllisyyttä ja osallisuutta vahvistavien toimien avulla. Jokaisella opettajalla on KouluKunnossa yhdessä-hankkeen työkirja ja yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä on aikataulutannut sieltä tehtävät harjoitteet. Kiinnitetään huomiota hyvään ja vahvistetaan sitä.

Koulupoissaoloja seurataan systemaattisesti. Hanke esiteltiin molemmissa vanhempainilloissa Kristiinan toimesta.

Wilaan on asennettu poissaoloja seuraava hälytysjärjestelmä. Järjestelmä ilmoittaa kun poissaolorajat ylittyvät. Opettaja on hälytyksen jälkeen yhteydessä kotiin ja hän kirjaa keskustelun tai toimenpiteet oppilaan tuen asiakirjaan tai Wilman huoltajapalaverit lomakkeelle. Taustana on se, että tutkimusten mukaan läsnäolo koulussa lisää oppimista ja hyvinvointia.

4.2.1 Koulun kiinnittyminen ja poissaolojen ehkäiseminen

Poissaolojen ehkäiseminen on keskeisessä asemassa suunniteltaessa poissaoloihin liittyviä toimenpiteitä ja toimintamalleja. Poissaolojen ehkäisemisessä koulun kiinnittymistä ja läsnäoloa tuetaan niin kouluyhteisön kuin yksittäisen oppilaankin tasolla.

Oppimisen ja koulunkäynnin tuen tarpeiden varhainen havaitseminen sekä riittävä ja oikea-aikainen tuki ehkäisee poissaoloja. Oppimisen sujuminen, onnistumiset ja kannustava palaute tukevat koulun kiinnittymistä. Myös kiusaamisen, häirinnän, syrjinnän ja väkivallan ehkäiseminen ja niihin järjestelmällinen puuttuminen tukevat yksittäisen oppilaan ja koko yhteisön hyvinvointia ja kiinnittymistä koulutyöhön.

Huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö, keskustelu läsnäolon merkityksestä ja tiedottaminen poissaolojen seurannasta ja puuttumisen käytännöistä tukee oppilaan läsnäoloa koulussa.

4.2.2 Poissaolojen seuranta ja niistä ilmoittaminen

Opetuksen järjestäjä seuraa poissaoloja suunnitelmallisesti hyödyntäen koulutason tietoja. Opetuksen järjestäjä päättää poissaoloihin puuttumisen toimintamallissaan kenen tehtävänä ja miten on seurata koulun tasolla oppilaiden poissaoloja suunnitelmallisesti koulu-, luokka- ja yksilötasolla.

Vihdin kunnassa käytössä olevat poissaolojen seuraamisen vastuut:

Poissaolojen seuranta	Vastuu	Miten
yksilötasolla	luokanopettaja/ohjaaja	Wilman aktiivinen seuraaminen ja poissaolomallin mukaiset toimenpiteet.
luokkatasolla	luokanopettaja/ohjaaja ja rehtori	Luokanopettaja/ohjaaja on yhteydessä rehtoriin huolikynnyksen ylityttyä. poissaolomallin mukaiset toimenpiteet.
koulu	rehtori	Wilmasta saatavan tiedon koostaminen/seuraaminen ja koulukohtaisten toimien tehostaminen.

On tärkeää, että poissaoloihin reagoidaan varhain poissaolon syystä riippumatta. Poissaolosta ilmoitetaan huoltajalle tai muulle oppilaan lailliselle edustajalle mahdollisimman pian. Poissaolojen lisääntyessä tai pitkittyessä tulee olla viipymättä yhteydessä opiskeluhoitopalveluiden ammattilaisiin. Poissaolojen kohdennetusta seurannasta sovitaan yksilöllisesti.

4.2.3 Poissaoloihin puuttuminen ja taustasyiden selvittäminen

Yksittäisen oppilaan poissaoloihin puututaan opetuksen järjestäjän tekemän poissaoloihin puuttumisen toimintamallin mukaisesti. Opettaja voi konsultoida yksittäisen oppilaan asiassa opiskeluhoitopalveluiden ammattilaisia opiskeluhoitotuen tarpeen arvioimiseksi ja tilanteen selvittämiseksi. Monialainen työskentely on tärkeää käynnistää mahdollisimman varhain. Tarvittaessa kutsutaan koolle monialainen asiantuntijaryhmä (yksilökohtainen). Ryhmässä selvitetään oppilaan tuen tarvetta, järjestetään tukea ja seurataan tilannetta. Opiskeluhoitopalveluista oppilas ohjataan tarvittaessa koulun ulkopuolisiin sosiaali- ja terveydenhuollonpalveluihin.

Oppilaan poissaolojen vähentämiseksi voidaan lisäksi tarvita oppilaan tarvitsemien oppimisen ja koulunkäynnin tukitoimien päivittämistä. Mikäli oppilas ei terveydentilan tai painavan muun syyn vuoksi pysty kokonaan tai osittain osallistumaan lähiopetukseen, tulee viimesijaisena keinona harkita päätöksen tekemistä erityisistä opetusjärjestelyistä ja oppimissuunnitelmasta ja siitä, miten oppilaan opetus, oppimisen tuki ja arviointi järjestetään poissaolojakson aikana.

Tarvittaessa on otettava yhteyttä sosiaalihoitoon tuen tarpeen arvioimiseksi tai tehtävä lastensuojeluilmoitus.

<https://www.koulukunnossa.fi/poissaolomalli/>

4.3. Aamu- ja iltapäivätoiminta

Pappilanpellon koulussa toimii iltapäiväkerhoryhmä. Ohjaajia iltapäiväkerhoissa on yhteensä 4. Ryhmä toimii Pappilanpellon koulun tiloissa.

4.4. Opiskeluhoolto

Opiskeluhoolto on yhteisöllistä ja yksilökohtaista työtä, jonka avulla huolehditaan niin kouluyhteisön kuin yksittäisen oppilaan hyvinvoinnista ja oppimisesta. Opiskeluhoollon tavoitteena on edistää oppilaiden ja opiskelijoiden ja koko koulu- tai opiskeluyhteisön ja -ympäristön hyvinvointia, huoltajien kanssa tehtävää yhteistyötä ja opiskelijoiden osallisuutta. Opiskeluhoolto ulottuu kaikkeen koulutyöhön ja on kouluyhteisön aikuisten yhteinen tehtävä. Yhteisöllinen opiskeluhoolto on tärkeä osa koulun toimintakulttuuria ja arjen huolenpitoa, jonka avulla vahvistetaan oppilaan osallisuutta ja kokemusta kuulumisesta luokka- ja kouluyhteisöön. Välittävä ilmapiiri, hyvät sosiaaliset suhteet sekä kiireettömyys ja kuulluksi tuleminen edistävät oppilaan kiinnittymistä yhteisöön. Poissaolojen ehkäisemistä, suunnitelmallista seuranta ja niihin puuttumista koordinoi koulukohtainen opiskeluhooltoryhmä osana yhteisöllisen opiskeluhooltotyön kokonaisuutta. Yhteisöllisen työn suunnittelussa on tärkeää varmistaa oppilaiden ja huoltajien osallisuus.

Lukuvuoden 2023-24 alusta lähtien koulut eivät enää laadi varsinaista koulukohtaista opiskeluhoollon suunnitelmaa. Sen sijaan koulut tuottavat opetuksenjärjestäjäkohtaiseen suunnitelmaan arvion opiskeluhoollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhooltopalveluista.

Koulukohtaisesti tuotetaan:

1. Arvio opiskeluhoollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhooltopalveluista

A) Arvio opiskeluhoollon kokonaistarpeesta.

Pohjana on yksilöllisen opiskeluhoollon lakisääteiset mitoitukset ja yhteisöllisen työskentelyn tarve, esim. 2h/kk? Nykyiset käytettävissä olevat resurssit riittävät. Tarve toki vaihtelee vuosittain ja vuoden sisälläkin. Enemmänkin voitaisiin käyttää, mutta nykyisellä selvittäään.

Nyt seuraavasti

- Kuraattori 23vt
- Psykologi 20vt
- Kouluterveydenhoitaja 30vt (yhdistetty Vihko ja Pappis)
- Koululääkäri 1

Tähän on erillinen excel-taulukko Teamssissa: Tiedostot-General-Lukuvuosi 2023-2024-Lukuvuosisuunnitelmat-Opiskeluhoollon toimijat

- koulun oppilasmäärä 363

- tehostetussa ja erityisessä tuessa olevien oppilaiden määrä: Tehostettu tuki 69, erityinen tuki 51, valmistava 1

- koulun pienluokkien määrä ja kuntakohtaisten pienluokkien määrä

B) Käytettävissä olevat opiskeluhooltopalvelut. Tähän kirjataan käytettävissä olevat tuntimäärät

- terveydenhoitajan, psykologin, kuraattorin ja koululääkärin osalta

Hyvinvointialue tuottaa luvut käytettävissä olevista resursseista.

4.4.1. Kouluyhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhoollon edistämiseksi ja toimenpiteet tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi (yksilökohtainen opiskeluhoolto)

Yhteisöllisen opiskeluhoollon lukuvuosittaiset teemat päätetään yhdessä koulun ja varhaiskasvatuksen toimijoiden kesken. Lukuvuoden 2023-24 ylitason teemana on hyvinvoiva lapsi ja nuori.

Läsnäoloa tukeva koulun toimintakulttuuri edistää oppimista, osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia. Koulun kiinnittymiseen, ryhmäytymiseen ja osallisuuteen myönteisesti vaikuttavien toimien toteuttaminen on jokaisen koulun yhteisöllisen opiskeluhoollon työskentelyn vastuulla.

Koulussa opitaan tunne- ja vuorovaikutustaitoja ja ryhmässä toimimisen taitoja osana oppiaineiden opetusta ja laaja-alaisen osaamisen kokonaisuutta. Yhteisön kannustava ilmapiiri tukee oppilaiden aitoa toimijuutta sekä vertaissuhteiden muodostumista. Erityistä huomiota ryhmäytymiseen tulee kiinnittää opintojen nivelvaiheissa, jolloin kiinnittyminen uuteen yhteisöön on kesken.

Koulukohtaisesti kuvataan, mitä se tarkoittaa yhteisöllisen opiskeluhoollon työssä.

- yhteisöllisen opiskeluhoollon kokoontumissykli: maanantaisin, keskimäärin viikottain
- Koulukohtaiset toimenpiteet yhteisesti päätettyjen tavoitteiden toteuttamiseksi:
  - Yhteisöllisyys ja tunnetaidot
    - Yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä tekee syksyisin oppilaille hyvinvointikyselyn. Kysely käydään läpi luokittain luokissa.
    - Yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä tekee kuukausittaisen ohjaukirjeen kouluhyvinvoinnin tukemiseksi.
    - Yhteisöllisyyden ja tunnetaitojen vahvistamiseksi suunnitellut harjoitteet on aikataulutettu. Teemat: Sometunti, kauniin kielenkäytön viikko, meidän luokka, tämä on ystäväni. Oppilaskunta osallistuu seuraavien teemojen suunnitteluun.
    - Joustavan koulupolun suunnittelu nivelvaiheissa.
    - Yhteisöllisyyden ja tunnetaitojen lisäksi kiinnitetään huomiota mielenterveyteen ja arjen selviytymistaitoihin.
    - Teemojen seuraamisen ja toteuttamisen helpottamiseksi kaikille opettajille on hankittu KouluKunnossa yhdessä kirjat. Oppilashuoltoryhmä rytmittää ja seuraa toimintaa.
    - Keväällä tehdään arviointi ja suunnitellaan tuleva lukuvuosi.
- **Yksilöllinen opiskeluhoolto**

Yksilöllinen opiskeluhoolto perustuu aina vapaaehtoisuuteen. Yksilöllisen opiskeluhoollon toimintaa ovat

- konsultaatiot, palveluihin ohjaaminen ja monialaisen asiantuntijaryhmän työskentely. Opettajat ovat avainhenkilöitä opiskelijan tuen tarpeen tunnistamisessa. Opettajan näkökulmaa tarvitaan myös tilanteen tarkemmassa selvittelyssä sekä tuen suunnittelussa ja järjestämisessä, mutta sen toteuttaminen edellyttää oppilaan suostumusta.
- Yksilöllinen opiskeluhoolto toteutuu joko henkilökohtaisten opiskeluhoitopalvelujen kautta tai monialaisen asiantuntijaryhmän kokoamisella. Asiantuntijaryhmä kootaan aina tapauskohtaisesti oppilaan tueksi ja oppijalla on oikeus vaikuttaa ryhmän kokoonpanoon. Oppijalla on lisäksi oikeus kuraattori- ja psykologipalveluihin säädettyssä määräjässä. Kiireellisyyden arvioi psykologi tai kuraattori.
- Pappilanpellon koulussa yksilöllistä opiskeluhoitoa järjestetään viikoittain pääsääntöisesti maanantaisin. Ryhmä kokoontuu etukäteen tehtävän varauksen perusteella. Varaukset tehdään Wilmassa vähintäänkin viikkoa aikaisemmin.

4.4.2. Yhteistyön järjestäminen oppilaiden ja heidän perheidensä sekä koulussa työskentelevien ja muiden oppilaiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa

Koulussa tehdään aktiivisesti yhteistyötä oppilaiden sekä heidän perheidensä kanssa. Yhteistyötavat vaihtelevat tarpeen mukaan Wilma-viestittelystä ja puhelusta keskinäisiin tapaamisiin.

Opiskeluhoolto tekee kiinteää yhteistyötä alueen sosiaalitoimen, erityisesti perheneuvolan, nuorisoaseman ja lastensuojelun kanssa. Viime vuosina keskiössä on ollut lasten ja aikuisten turvallisuuden lisääminen ja sellaisten toimintamallien kehittäminen, joissa väkivaltatapauksissa heräävä huoli lapsen hyvinvoinnista saatetaan tarkoituksenmukaisella tavalla lastensuojelun tietoon. Väkivallan näkyväksi tekeminen viranomaiskanavien kautta (lastensuojelutarpeen arviointipyynnöt ja lähetä piti -ilmoitukset ovat osa näytä käytänteitä).

yhteistyö ja käytänteet kouluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin tarkastuksissa

Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon tehtävänä on oppilaitosympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä oppilaitosyhteisön hyvinvoinnin edistäminen ja seuranta, jota toteutetaan tarkastuksin kolmen vuoden välein (terveydenhuoltolaki 1326/2010). Muilla viranomaisilla on velvollisuus osallistua tarkastuksen yhteistyöhön. Tarkastuksessa todettujen puutteiden korjaamista seurataan vuosittain.

Opiskelu ympäristöllä ja -yhteisöllä on suuri merkitys oppilaan terveydelle ja hyvinvoinnille sekä mahdollisuuksille oppia omien kykyjen mukaisesti. Terveellinen ja turvallinen opiskelu ympäristö sekä hyvinvoiva yhteisö muodostuvat hyvistä fyysisistä, psyykkisistä ja sosiaalisista olosuhteista. Myös henkilöstö hyötyy terveellisestä ja turvallisesta ympäristöstä ja hyvinvoivasta yhteisöstä.

Oppilaitosten terveellisyydestä ja turvallisuudesta sekä oppilaitosyhteisön hyvinvoinnista huolehtiminen on laaja ja monialaista asiantuntemusta edellyttävä tehtävä, joka on useiden eri viranomaisten vastuulla.

Tarkastuksilla toteutetaan oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaista yhteisön hyvinvoinnin sekä ympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden edistämistä. Yhteisöllisen opiskeluhuoltotyön suunnittelusta, toteuttamisesta, arvioinnista ja kehittämisestä vastaa oppilaitoksen opiskeluhuoltoryhmä. Sillä on tärkeä rooli myös tarkastuksen toteuttamisessa ja tulosten käsittelyssä. Tarkastuksessa kertyvää tietoa hyödynnetään opiskeluhuoltotyön suunnittelussa ja kehittämisessä.

Lähde: https://www.thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/peruspalvelut/opiskeluhuolto/yhteisollinen-opiskeluhuolto/tarkastus_oppilaitoksessa

Tarkempi kuvaus löytyy osoitteesta <https://www.vihti.fi/wp-content/uploads/Oppilas-ja-opiskelijahuoltosuunnitelma.pdf>

yhteistyö terveysneuvonnan ja terveystiedon opetuksen välillä

Kouluterveydenhuoltoa toteutetaan osana opiskeluhuoltoa. Kouluterveydenhoitaja ja koululääkäri tekevät tiivistä yhteistyötä kuraattorin ja psykologin kanssa.

Terveydenhoitajan päätetehtäviin kuuluu oppilaan hyvinvoinnin ja terveyden seuraaminen, arviointi ja edistäminen, sekä koulun ja kodin välinen yhteistyö. Lisäksi kouluterveydenhoitaja osallistuu oppimisen, tunne-elämän ja käyttäytymisen ongelmien tunnistamiseen ja selvittämiseen yhteistyössä muun opiskeluhuoltohenkilöstön kanssa. Kouluterveydenhoitaja osallistuu myös koko koulu yhteisön hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen, koulun työolojen, koulutyön terveellisuuden ja turvallisuuden valvontaan sekä edistämiseen yhdessä muiden toimijoiden kanssa.

Kouluterveydenhuolto on ennaltaehkäisevää toimintaa, joka edistää oppilaan sekä koulu yhteisön terveyttä ja hyvinvointia. Kouluterveydenhuollon tarkastukset toteutetaan erillisen toimintasuunnitelman mukaisesti. Kouluterveydenhoitaja tapaa oppilaat vuosittain. Terveystarkastukset toteutuvat laajoina 1. ja 5.-luokilla. Toiminnassa painopiste on ennaltaehkäisyssä sekä varhaisessa puuttumisessa ja tuen järjestämisessä. Sairaanhoidolliset asiat hoidetaan terveysasemilla, koulutapaturmiin kouluterveydenhoitaja antaa ensiapua mahdollisuuksien mukaan.

Kouluterveydenhoitaja antaa ryhmämuotoista terveysneuvontaa yhteistyössä terveystiedon opetuksen kanssa (murkkutunnit, seksuaaliterveys).

Yhteistyön järjestäminen oppilaiden ja heidän perheidensä sekä koulussa työskentelevien ammattilaisten ja muiden oppilaiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa

Koulun yhteisenä teemana tänä lukuvuonna on hyvä käytös ja toisen huomioon ottaminen (huomaa hyvä). Näistä asioista on puhuttu yhteisesti vanhempainilloissa ja opettajat käyvät näitä läpi niin luokkakohtaisissa vanhempainilloissa kuin yksittäisissä vanhempaintapaamisissa. Vanhempia on rohkaistu olemaan matalalla kynnyksellä koulun, jos huolta ilmenee. Poissaolomalli on esitelty vanhempainilloissa kuten myös someturva.

Koulun toimintakulttuurissa kiinnitetään huomiota siihen, että vanhempien kynnys olla yhteydessä koulun henkilökuntaan on mahdollisimman matala. Sama pätee opiskeluhuollon toimintaan.

Kodin ja koulun välisessä viestinnässä käytetään pääsääntöisesti Wilmaa. Oppimiskeskustelut ovat osa koulun ja kodin välistä yhteistyötä. Vanhempainiloista pyritään rakentamaan osallistavia, niin että vanhempien näkemyksiä voidaan ottaa huomioon. Vanhempainiloissa esitellään säännöllisesti arviointikäytäntöjä ja kerätään kommentteja koulun keskeisiin toimintatapoihin.

Koulu osallistuu säännöllisesti kodin ja koulun päivän viettoon.

Koulussamme toimii vanhempainyhdistys, jonka toiminta on avointa jokaiselle vanhemmalle/huoltajalle. Vanhempainyhdistys on toiminnassaan poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton rekisteröity yhdistys, joka toimii luottamuksellisena yhdyssiteenä kodin ja koulun välillä.

Yhdistyksen tarkoituksena on:

- edistää kodin ja koulun välistä yhteistoimintaa,
- tukea koteja ja kouluja niiden pyrkimyksissä,
- luoda lapsille hyvä oppimis- ja kasvu ympäristö sekä
- edistää heidän tasapainoista ja monipuolista kehitystään ja
- tuoda esille kannanottoja koulua ja kasvatusta koskevista kysymyksistä

Yhteistyötä tehdään myös lastensuojelun, perheneuvolan, K-0, Ankkuritiimin, poliisiin, seurakunnan, vanhempainyhdistyksen, oppilaskohtaisten terapeuttien, koulukunnossa ja erityissairaanhoidon kanssa

4.4.3 Suunnitelmat oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä kriisisuunnitelma

Kouluissa on käytössä myös K-0 toiminta 0 (ratkaisemattomat konfliktit 0) pitkittyneiden ja haastavien kiusaamis- ja väkivaltatapauksien selvittelyyn. Vakavat kiusaamistapaukset ulottuvat usein koulupäivän lisäksi vapaa-ajalle ja myös sosiaaliseen mediaan. Tyypillistä on myös, että kodin ja koulun välinen yhteistyö on kriisiytyneen monimutkaisen tapauksen edetessä.

Työskentelyssä pyritään löytämään konfliktin juurisyyt keskustelemalla eri osapuolten kanssa sekä erikseen että yhteisissä tapaamisissa. Toiminnan keskeisiä periaatteita ovat kaikkien osapuolten kuuleminen, puolueettomuus ja perheiden tukeminen.

K-0 työ ei korvaa olemassa olevia koulun toimintamalleja tai opiskeluhoitoa, vaan vahvistaa niitä ja tuo kouluihin esimerkiksi perheiden kanssa tehtävän työn osaamista. K-0 asiantuntija tarjoaa konsultaatiota, tekee tarvittaessa tilanteen alkuarvion ja kokoaa kiusaamistapauksen ympärille moniammatillisen verkoston sekä ohjaa tarvittaessa lapsen ja perheen muihin palveluihin. Verkostossa on mukana koulun henkilöstöä, sosiaalityö, poliisi, lastensuojelu ja muut lapsen tai nuoren elämässä mukana olevat ammattilaiset.

Kaikissa kouluissa on käytössä someturva, joka on asiantuntijoiden kehittämä digitaalinen palvelu, jonka kautta saa nimettömästi apua somessa, peleissä tai muualla netissä kohdattuihin ikäviin tilanteisiin.

Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä:

Hyvinvointia ja osallisuutta edistävä koulun toimintakulttuuri on osa väkivaltaa, kiusaamista ja häirintää ehkäisevää toimintaa. Myös oppilaskunta- ja kummioppilastoiminta lisäävät suvaitsevaisuutta ja toisen ihmisen huomioimista.

Väkivalta, kiusaaminen tai häirintä voi olla suoraa tai epäsuoraa sanallista tai fyysistä voimankäyttöä tai sosiaalista manipulointia, joka loukkaa ihmisen fyysistä, psyykkistä tai sosiaalista itsemääräämisoikeutta.

Väkivallan, kiusaamisen ja häirinnän ehkäisy sekä siihen puuttuminen kuuluu kaikille koulu yhteisössä työskenteleville.

Pappilanpellon koulussa noudatetaan nollatoleranssia väkivallan ja kiusaamisen suhteen. Kaikkiin tapauksiin puututaan ja niitä selvitetään tarvittaessa myös opiskeluhoillon keinoin. Syyslukukaudella 2015 yhteisöllisen

opiskeluhuollon alainen työryhmä työsti koulun tarpeisiin soveltuvaa väkivaltilanteissa toimimisen ohjeistoa ja luonut opiskeluhuollon käytäntöjä jälkiselvittelyä varten. Niitä säilytetään koulun turvakansiossa.

Opettajan ja opetusta tukevien aikuisten on toimittava siten, että opetukseen osallistuvilla on turvallinen opiskeluympäristö. Tässä on huomioitava esim. terävien esineiden säilytys. Kun opettaja kohtaa väkivaltaisesti käyttäytyvän tai uhkaavasti käyttäytyvän oppilaan, toimitaan tilanteen mukaan. Tehtyään tilannearvion (Onko vaarana, että joku oppilaista voi loukkaantua? Onko oppilas itselleen vaaraksi? Onko vaarana, että joku henkilökunnasta loukkaantuu?) opettaja

1. rauhoittaa väkivaltaisen oppilaan tai
2. poistaa muut oppilaat luokasta/opetustilasta tai
3. poistaa väkivaltaisen oppilaan luokasta/opetustilasta tai
4. kutsuu poliisin ja/tai ambulanssin paikalle.

Opettajan on toiminnallaan pyrittävä siihen ettei väkivaltainen oppilas pääse vahingoittamaan muita oppilaita tai itseään.

Väkivaltaisesta käyttäytymisestä rangaistaan aina kurinpitotoimin tilanteen vakavuudesta riippuen:

1. poistetaan oppilas luokasta lopputunnin ajaksi valvonnan alaisena,
2. evätään osallistuminen opetukseen loppupäivän ajaksi,
3. annetaan jälki-istuntoa korkeintaan kaksi tuntia,
4. annetaan kirjallinen varoitus tai
5. erotetaan oppilas määräajaksi koulusta.

Kaikki väkivaltilanteet kirjataan ylös rehtorin kansliassa säilytettävään jälkipyykki-kansioon. Yksipuolisesti Väkivaltaisesti käyttäytyneestä tai toistuvasti väkivaltilanteissa mukana olleesta oppilaasta tehdään myös aina huolenilmaus lastensuojeluun.

Kohdassa 2 opettajan tulee ottaa ensin yhteys rehtoriin/vararehtoriin. Menettelyissä 4 ja 5 on rehtorin tehtävä päätös. Kaikista kurinpitotoimista on tiedotettava aina vanhemmille. Mikäli väkivaltilanteessa joudutaan käyttämään oppilaan fyysistä rajoittamista, on tapahtuneesta tehtävä kirjallinen selostus opetuksen järjestäjälle.

Jos opetushenkilöstö on väkivallan tai sen uhan kohteena, tehdään tapauksista aina sähköisesti "läheltä piti" - ilmoitus työterveyshuoltoon.

4.5. Lasten ja nuorten hyvinvointi

Pappilanpellon koulussa oppilaiden hyvinvointia tuetaan koulun sisäisin ratkaisuin. näitä ovat muun muassa yhteisöllisyys, ryhmäytyminen ja yksilön tukeminen.

Yhteisöllisyys

Pappilanpellon koululla panostetaan yhteisöllisyyteen ja opetusryhmien dynamiikasta huolehtimiseen. Työvälineinä ovat mm.

- vahvuuspedagogiikka, keskeisinä vahvuuksina ystävällisyys, sinnikkyys, uteliaisuus ja rohkeus.
- friends kolmansille luokille
- Resto eli restoratiivinen sovittelu Tavoitteena on synnyttää ja ylläpitää vuorovaikutusta, dialogia ja yhteisten ratkaisujen etsimistä. Tällöin yksilöiden väliset suhteet ja yhteisöt voimaantuvat ja oppivat, vastuunottoon ja rauhaan. (Sovittelu.com)
- joustavat ryhmittelyt ja tiimiopettajuus
- Oppilaskunta on tiiviisti mukana kouluarjessa
- suunnitteilla yhteisiä tapahtumia / turnauksia
- juhlat ja juhlien järjestäminen

Joustavilla ja luokkiin sitomattomilla opetusjärjestelyillä pyritään mahdollistamaan eri oppimistyylien mukainen oppiminen ja yksilöllinen eteneminen. Kouluun pyritään luomaan oppimisympäristö, jossa myös paljon tukea tarvitsevat oppilaat voivat edetä koulunkäynnissään ilman luokka-asteen kertaamista.

Oppimisryhmien/ opetusjärjestelyiden suunnitteluun käytetään tarvittaessa tiimikohtaisesti tiistaiaamun yhteissuunnitteluaikaa. Tuolloin opettajat voivat tiimeittäin suunnitella opiskelu- ja opetussisältöjä yhteisesti sovittujen tavoitteiden mukaisesti. Pedagoginen vuosikello tukee tiimeittäin tapahtuvaa jaksojen suunnittelua ja sitouttaa opettajat yhteiseen suunnittelurytmiin. Luokka-asteiimi suunnittelee tukien kartoittamisesta sekä tuen toteuttamisesta yhdessä erityisopettajan kanssa. Tarvittaessa konsultoidaan pedagogista työryhmää tai opiskeluhoitoryhmää.

Ryhmäytyminen

Luokissa tehtävää ryhmäyttämistyötä tulee tehdä läpi lukuvuoden. Ryhmäyttämässä meille on tärkeää ryhmän jäsenten keskinäinen tunteminen, vuorovaikutus, luottamus ja viihtyminen. Ryhmäytyminen alkaa ryhmän jäsenten oppiessa tuntemaan toisensa mahdollisimman hyvin.

Onnistunut ryhmäytyminen tarkoittaa meidän koulussa sitä, että jokainen oppilas kokee kuuluvansa omaan luokkaansa ja kuuluu myös pienempiin ryhmiin, jotka oppilaat itsenäisesti muodostavat. Ryhmäytymisen tarkoituksena on tutustua ryhmän jäseniin paremmin, jokaisen jäsenen tulisi tuntea olonsa mukavaksi ja turvalliseksi niin, että ryhmässä toimiminen olisi mahdollisimman helppoa. Ryhmäytymisen tarkoitus on kannustavan oppimisympäristön syntyminen. Hyvin ryhmäytynyt luokka edistää omaa oppimistaan sekä ehkäisee syrjäytymistä. Toimiva ryhmä on kannustavan oppimisen edellytys.

Vahvistamme ryhmäytymistä koulussamme mm. seuraavin keinoin.

- ensimmäisen kouluviikon oman opettajan tunnit, kummitoiminta, oppilaskunta, Friends, oppituntien palkitukset, pelit, leikit.

Yksilöllinen tuki kohdentuu oppijan yksilöllisiin tarpeisiin oppimiseen, koulunkäynnin tukemiseen sekä psykososiaaliseen tukeen, jota tarjoaa kuraattori ja koulupsykologi. Koulu pystyy myös ohjaamaan oppilaita ulkopuolisten yhteistyökumppaneiden piiriin. Näitä ovat mm. perheneuvola, sosiaalityö, ankuri-tiimi, srk...

4.5.1 Harrastussuunnitelma

Vihdin peruskoulujen 1.-9. luokkien oppilaille järjestetään iltapäivisin maksutonta kerho- ja harrastustoimintaa sekä koulun tiloissa että paikallisten harrastustoimijoiden tiloissa. Kerho- ja harrastustoimintaa järjestetään Vihdin kunnalle myönnetyn Opetus- ja kulttuuriministeriön Harrastamisen Suomen mallin avustuksen sekä Opetushallituksen Koulujen kerhotoiminnan tukemisen ja kehittämisen avustuksen rahoituksilla.

Koulupäivien yhteydessä järjestettävän kerho- ja harrastustoiminnan tavoitteena on lasten ja nuorten

- Hyvinvoinnin lisääminen
- Eriarvoisuuden vähentäminen
- Syrjäytymisen ehkäisy
- Tunne- ja vuorovaikutustaitojen sekä jaksamisen tukeminen
- Luovuuden ja liikkumisen tukeminen
- Uusien taitojen oppiminen ja koulussa opitun soveltaminen

Kerho- ja harrastustoiminnassa pyritään siihen, että lapset ja nuoret saavat onnistumisen, osaamisen ja ilon kokemuksia. Toiminnan kautta tuetaan lasten ja nuorten harrastuneisuutta ja mieluisan harrastuksen löytämistä. Koulun henkilökunta sekä oppilashuolto ohjaavat sellaisia lapsia ja nuoria kerhotoiminnan piiriin, joilla ei esimerkiksi perheen tuen puuttuessa ole mahdollisuutta harrastaa säännöllisesti. Kerho- ja harrastustoiminnan järjestämisessä tavoitteena on, että kaikilla lapsilla ja nuorilla on mahdollisuus ainakin yhteen harrastukseen.

Kerhot pyritään järjestämään lähtökohtaisesti siten, että ne alkavat heti koulupäivän päätyttyä ja oppilaat siirtyvät harrastuksiin omatoimisesti. Koululla ei ole mahdollista odottaa kerhotunnin alkamista, koska odotteleville oppilaille ei ole valvontaa. Harrastustunneille osallistuvat ovat vakuutettuja tapaturmien varalta. Vakuutus on voimassa koulupäivän sekä harrastustunnin aikana sekä välittömien matkojen aikana. Jos oppilas poikkeaa kotimatkalta/harrastuspaikalle siirtymisen reitiltä tai jää odottamaan myöhemmin alkavan harrastustunnin alkua esimerkiksi ystävän luokse, niin tällöin kunnan tapaturmavakuutus ei ole voimassa. Oppilaat ovat tällöin omien henkilökohtaisten tapaturmavakuutusten piirissä.

Kuljetuskoulut (tämän kappaleen jättävät tekstiin Haimoo, Jokikunta, Vanjärvi, Vihtijärvi, Ojakkala, Otalampi. Muut poistavat tämän kappaleen.)

Jos huoltajat ovat pyytäneet koulukuljetuksen järjestämistä kerhotunnin jälkeen, niin kerhoon osallistuvalle oppilaalle varataan paikka ainoastaan kerhon jälkeen lähtevässä kuljetuksessa. Tämä tarkoittaa sitä, että kerhotoimintaan ja myöhäisempään kotiin-kuljetukseen tulee sitoutua koko lukuvuodeksi. Jos huoltajat noutavat lapsen itse, eikä koulukuljetusta kerhotunnin jälkeen tarvita, niin huoltajan tulee peruuttaa koulukyyti Kouluun.fi-palvelussa.

Siirtyminen harrastustunnilta kuljetukseen tapahtuu omatoimisesti. Koulun puolesta ei ole lähtevien kuljetusten valvontaa, jos kerhotunnin jälkeinen kuljetus lähtee päivän viimeisten oppituntien kotiinkuljetusten jälkeen. Kuljetusajat päivitetään Wilmassa kuljetus- välilehdelle. Kerhopäivänä koulun loppumisaika on harrastustunnin loppumisaika.

Koulun kerhotoiminta

Koulun kerhotoiminta on perusopetuslain 47§:ssä mainittua ja opetussuunnitelman perusteissa määriteltyä toimintaa, mitä kunta voi järjestää perusopetuksen oppilaille. Toiminnan tulee olla perusopetukselle perusopetuslain 2 §:ssä säädettyjen tavoitteiden mukaista.

Koulukerhot: Pauliina lähettää kouluille listauksen koulukerhorahoituksella järjestettävistä kerhoista. Koulut poimivat omat kerhot tähän ja lisäävät koululla toteutuvat muut koulukerhot

Harrastamisen Suomen mallin kerho- ja harrastustoiminta

Harrastamisen Suomen mallin kerhotoiminta on nuorisolain alaista vapaa-ajan toimintaa, jonka tarkoituksena on edistää nuorten hyvinvointia mahdollistamalla mieluisia ja maksuton harrastus koulupäivän jälkeen tai ennen sen alkamista. Harrastus ei sisälly perusopetuslaissa (628/1998) tarkoitettuun opetukseen eikä harrastustoimintaan sovelleta perusopetuslain säännöksiä.

Toiminnan järjestäminen on kunnille vapaaehtoista. Kun kunta järjestää nuorten harrastustoimintaa, sen tulee kuulla nuoria heidän harrastustoihistaan ja laatia koulukohtainen harrastussuunnitelma nuorten kuulemisesta saatujen tietojen perusteella.

Vihdin kunnassa lasten ja nuorten kuuleminen on toteutettu valtakunnallisen koululaiskyselyn kautta. Kysely toteutettiin vuoden 2022 loppupuolella ja siihen vastasi lähes 40% kunnan peruskoulujen oppilaista. Kyselyn tuloksia hyödynnetään harrastustoiminnan suunnittelussa siten, että jokaiselle koululle pyritään järjestämään vähintään yksi suosituimmista harrastussisällöistä. Tämän lisäksi jokaiselle koululle on tavoitteena tarjota vähintään yksi liikunnallinen ja yksi muun sisältöinen harrastustunti. Koulun harrastussuunnitelma löytyy alta

Harrastamisen Suomen mallin kerhot: Pauliina lähettää kouluille listauksen Harrastamisen Suomen mallin rahoituksella järjestettävistä kerhoista.

4.5.2 Kulttuurikasvatussuunnitelma

Vihdin kunnan kulttuuripalveluissa on laadittu Kulttuurikasvatussuunnitelma 2023, joka on hyväksytty hyvinvointilautakunnan kokouksessa 1.6.2023. Sen avulla tuetaan lasten ja nuorten oikeutta taiteen ja kulttuurin kokemiseen. Se on myös osa kunnan perusopetuksen opetussuunnitelmaa. Kulttuurikasvatussuunnitelma on lukuvuosisuunnitelman liitteenä.

4.5.3 Liikkumisohjelma

Vihdin kunnanvaltuusto on hyväksynyt 27.3.2023 Vihdin liikkumisohjelman vuosille 2022-2025, johon on kirjattuna liikkumisen suosituksia sekä toimenpiteitä liikkumisen lisäämiseksi koulupäivien aikana. Liikkumisohjelma on lukuvuosisuunnitelman liitteenä.

4.5.4 Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma

Lukuvuosisuunnitelman liitteenä on Vihdin kunnan perusopetukseen laadittu Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma 2022-2023, joka on hyväksytty sivistyslautakunnan kokouksessa 1.11.2022. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman tarkoituksena on edistää opetuksessa tehtävää tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyötä.

4.5.5 Vihdin kunnan kestävän energian ja ilmaston toimintasuunnitelma

Vihdin kunnan kestävän energian ja ilmaston -toimintasuunnitelman tavoitteena on jalkauttaa ilmastotyö osaksi kaikkia kunnan toimialoja ja niiden arkityötä sekä luoda sellaisia toimintamalleja, jotka edistävät ilmastotyötä. Suunnitelma on hyväksytty Vihdin kunnanhallituksessa 20.1.2020. Se on lukuvuosisuunnitelman liitteenä.

5. Osallisuus ja yhteistyö sidosryhmien kanssa

Syyslukukauden 2023 alussa aloittaa kuntatasoinen osallisuustiimi, jonka tehtävänä on luoda rakenteita oppilaiden osallisuuden sekä huoltajien kanssa tehtävän yhteistyön tueksi. Toiminta liittyy Vihdissä käynnistettyyn *Lapsiystävällinen kunta* -prosessiin.

Pysyvää yhteistyötä tehdään mm. nuorisotoimen, kirjaston, seurakunnan, paikallisten seurojen ja yhdistysten sekä koulua koskevien hankeyhteistyökumppaneiden kanssa. Yhteistyötä tehdään myös lastensuojelun, perheneuvolan, Ankkuritiimin, poliisiin ja erityissairaanhoidon kanssa.

5.1. Oppilaiden osallistaminen

Oppilaiden osallistaminen tapahtuu suunnitelmallisesti osana opetusta ja muuta koulussa järjestettävää toimintaa.

5.2. Huoltajien osallistaminen ja kodin ja koulun yhteistyö

5.3. Yhteistyö nivelvaiheissa

Nivelvaihe esiopetuksesta alakouluun

Nivelvaihetta esiopetuksesta alakouluun luotsaa *eskarista ekalle -tiimi*, joka aloittaa lukuvuosityöskentelynsä aina syyskuun viimeisenä maanantaina. Ryhmään kuuluvat varhaiskasvatuksen erityisopettajat ja alakoulujen ensimmäisiä luokkia opettavat osa-aikaisen erityisopetuksen opettajat. Ryhmän vuosittaiseen aloituskokoukseen osallistuu myös muita koulun edustajia jokaisen koulun määrittämällä tavalla (rehtori, apul. rehtori).

Vuosikellon mukaiset asiat kokouksessa ovat ajankohtaiset kuulumiset ja lukuvuoden tiimin kokoonpano, marraskuun tiimitapaamisen ja muiden lukuvuoden yhteistyöpalaverien aikatauluista sopiminen. Lisäksi käydään läpi edellisten tiedonsiirtojen toimivuus ja näkymä tulevaan lukuvuoteen sekä prosessin tarkistus ja kehittämisideat.

Marraskuussa tiimi käy läpi tuen oppilaiden lukumäärät ja alustavat tiedot prosessien kulusta, siirretään tieto oppilaista, joiden koulupaikka on mahdollisesti muualla kuin omassa koulupiirissä ja sovitaan aika tarkemmalle tiedonsiirrolle. Palaverissa sovitaan myös ensimmäiset konsultaatiot erityisopettajan kanssa ja/tai opiskeluhoollollinen tarve sekä käydään läpi yksityisten päiväkotien oppijat.

Koulupolkujen tarkentumista tapahtuu koulujen EO:n ja VEO:n välillä pitkin kevätlukukautta. Kouluilta tehdään vierailuja päiväkoteihin ja esiopetuksen oppijat käyvät tutustumassa kouluihin.

Erityisen tuen päätökset tekee helmikuun loppuun asti varhaiskasvatuspäällikkö ja siitä eteenpäin opetuspäällikkö.

Tiedonsiirtojen perusteella muodostetaan toukokuussa yleisopetuksen opetusryhmät ja sijoitetaan tuen oppilaat heitä parhaiten tukeviin ryhmiin sekä aikataulutetaan henkilökohtaiset tiedonsiirrot.

Nivelvaihe alakoulusta yläkouluun

Alakoulusta yläkouluun nivelvaiheen tiimi rakentuu pääsääntöisesti kuudensien luokkien oppilaita opettavista ja yläkoulussa heitä vastaanottavista osa-aikaisen erityisopetuksen opettajista. Tiimin tavoitteena on luoda sujuvuutta sekä yhteisillä kriteereillä toteutuvaa laatua nivelvaiheytyöhön.

Ensimmäisessä tapaamisessa arvioidaan tähän asti tehdyn nivelvaiheyhteistyön sujuvuus: mitä hyviä käytänteitä ja mitä haasteita on ollut sekä pohditaan edellisten vuosien kehitystyön pohjalta, mikä on tärkeää ja mitä pitäisi muuttaa.

Tiimi luo yhteistyössä rehtorien kanssa askelmerkit tulevalle nivelvaiheytyölle. keskeiset teemat ovat

- Pienluokille menevien prosessi
- Nivelvaiheen lakisäätöiset tuen tarkistukset tammi-helmikuussa.
- Tiedonsiirto koulujen välillä, prosessi ja aikataulut
- Muuta huomioon otettavaa

5.4. Muut yhteistyötahot

6. Valinnaisaineet, monialaiset oppimiskokonaisuudet ja laaja-alainen osaaminen

Monialaisia oppimiskokonaisuuksia toteutetaan luokka-asteittain lukuvuoden aikana. Monialaisia kokonaisuuksia suunnitellaan ja arvioidaan lukuvuoden aikana.

Valinnaisissa aineissa 4-6.lk:lla tarjotaan erilaisia oppiainekokonaisuuksia esim. liikuntaa, kuvataidetta ja kieliä. Oppilaita osallistetaan valinnaisten suunnitteluun ja ideointiin. Syys- ja kevätlukukaudella on noin kuukauden mittaiset yhteiset valinnaiset 4-6. luokilla. Tämän lisäksi lukuvuoden aikana luokka-asteittain toteutetaan erilaisia valinnaisia.

Koulussa on otettu käyttöön Länsi-Uudenmaan alueelle kehitelty KouluKunnossa yhdessä! -osallistavan hyvinvoinnin vuosikello. Vuosikellon teemoiksi on valittu syyslukukaudelle yhteisöllisyys sekä itsetuntemuksen vahvistaminen. Kantavana teemana kulkee hyvän huomaaminen läpi kouluvuoden.

7. Toiminnan arviointi

Arvioinnin tarkoituksena on kehittää kouluamme. Kulloistenkin kehittämiskohteiden löytämiseksi järjestetään vuosittain:

- Henkilökunnan palautekokous, jossa mm. arvioidaan lukuvuosisuunnitelman toteutumista ja etsitään kehittämiskohteita
- Johtoryhmä kokoontuu säännöllisesti suunnitellen ja arvioiden arkea.
- Seuraavan vuoden suunnittelukokous.
- Työyhteisön henkisen hyvinvoinnin kartoitus työyhteisön toimivuuden varmistamiseksi.
- Työyhteisön kehittämiskeskustelut rehtorin kanssa muutostarpeiden tunnistamiseksi marraskuu 23-helmikuu 24

- Ohjaajien ja luokanopettajan yhteissuunnittelut luokan toiminnan suunnittelussa ja oppilaiden avustamisessa tarkoituksenmukaisella tavalla.
- Yhteisöllisen oppilashuoltoryhmän kokouksissa tapahtuva työyhteisön henkisen hyvinvoinnin seuraaminen ja ryhmässä tuotettujen ideoitten käyttäminen työyhteisön kehittämiseen ja toiminnan arviointiin on mahdollista.

Lisäksi arvioimme opettajakokouksissa, suunnittelupalavereissa tai välituntisin esim. koulun arkirutiinien sujumista, tvt-laitteiden tasapuolista saatavuutta ja projektien onnistumista aina tarpeen ja tilanteen mukaan.

Koulun toiminnan arviointia ja kehittämistä sekä kodin ja koulun yhteistyön kehittämistä varten kerätään arviointitietoa myös vanhemmilta ja oppilailta. Menetelmiä voivat olla huoltajakyselyt, suora palaute ja keskustelutilaisuudet sekä oppilailta saadut palautteet ja oppilaskyselyt.

Työyhteisössä suoritetaan jatkuvaa itsearviointia. Koulun itsearvioinnin ja työyhteisön kehittämisen tukena on tiimirakenne.

Opetussuunnitelmaan perustuvan pedagogiikan toteutumista arvioidaan sekä oppimisen, kasvun ja hyvinvoinnin tukea seurataan jatkuvasti.

8. Varautuminen poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin

8.1. Sähkökatkot

Koulut pyrkivät toimimaan normaalisti sähkökatkon aikana. Se on tärkeää arjen turvallisuuden tunteen vuoksi. Valon ja veden puute sekä lämmityskaudella myös rakennuksen kylmeneminen kuitenkin alkavat haitata koulun toimintaa sähkökatkon pitkittyessä. Jos katko kestää useita päiviä, on syytä varautua siihen, että koulu ei pysty toimimaan, jos tilat eivät enää täytä terveys- ja turvallisuusmääräyksiä.

Kouluissa veden ja ruoan saanti yritetään järjestää niin, että koulut voivat toimia myös katkon aikana.

Tarvittaessa opetus järjestetään lukujärjestyksestä poikkeavalla tavalla.

Opetuksen järjestäjä tulee antamaan kouluille tarkentavia ohjeita mahdollisiin sähkökatkoihin liittyen lukuvuoden aikana.

Sähköinen pelastussuunnitelma

Vihdin kouluissa on käytössä sähköinen pelastussuunnitelma Pelsu. Siihen on kirjattu kohteen perustiedot, turvallisuusjärjestelyt, mahdolliset vaaratilanteet ja niihin liittyvät toimintaohjeet. Suunnitelmaa päivitetään säännöllisesti ja henkilöstö on velvoitettu tutustumaan suunnitelmaan lukuvuosittain. Suunnitelmasta on nähtävillä tiivistetyt paperiversiot henkilöstön taukotilassa.

9. Lisäykset/muutokset

Liitteet

Vihdin kunnan koulujen toimintamalli kiusaamistapauksiin liittyen

Kestävän kehityksen suunnitelma

Kulttuurikasvatussuunnitelma

Kunnan liikumisohjelma

Kuntatasoinen opiskeluhoitosuunnitelma

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma